

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

4 octobre 2022

PROPOSITION DE RÉOLUTION

**demandant de prendre
des mesures de prévention et
d'élimination des entreprises zombies**

AMENDEMENTS

Voir:

Doc 55 **2341/ (2021/2022):**

001: Proposition de résolution de Mme Houtmeyers et consorts.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

4 oktober 2022

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**tot het nemen
van maatregelen ter preventie en
eliminatie van zombiebedrijven**

AMENDEMENTEN

Zie:

Doc 55 **2341/ (2021/2022):**

001: Voorstel van resolutie van mevrouw Houtmeyers c.s.

07801

**N° 1 DE MMES HOUTMEYERS ET VAN BOSSUYT
ET DE M. FREILICH**

Considérant M (*nouveau*)

Insérer un considérant M rédigé comme suit:

“M. vu l’importance de bien définir les entreprises zombies et de les distinguer de toutes les autres entreprises, notamment des entreprises fantômes (sociétés en dormance) et des entreprises structurellement saines mais qui traversent une passe difficile à la suite d’une crise ou d’un revers;”

JUSTIFICATION

Voir la justification de l’amendement n° 2.

**Nr. 1 VAN DE DAMES HOUTMEYERS EN VAN
BOSSUYT EN DE HEER FREILICH**

Considerans M (*nieuw*)

Een considerans M invoegen, luidende:

“M. gelet op het belang van het juist definiëren van zombiebedrijven en hen te onderscheiden van alle andere ondernemingen, zoals spookbedrijven (slapende vennootschappen) en ondernemingen die structureel gezond zijn, maar een moeilijke periode doormaken ten gevolge van een crisis of tegenslag;”

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording van amendement nr. 2.

Katrien HOUTMEYERS (N-VA)
Anneleen VAN BOSSUYT (N-VA)
Michael FREILICH (N-VA)

N° 2 DE MMES HOUTMEYERS ET VAN BOSSUYT
ET DE M. FREILICH

Considérant N (*nouveau*)

Insérer un considérant N rédigé comme suit:

“N. considérant que les entreprises zombies répondent à deux définitions possibles qui indiquent des problèmes structurels à long terme. Il s’agit d’entreprises FPZ qui ont au moins cinq ans d’âge et ont publié des fonds propres négatifs au cours des trois dernières années consécutives et d’entreprises OCDE-Z qui ont au moins dix ans d’âge et dont le revenu opérationnel n’a pas été suffisant pour couvrir leur charge d’intérêts pendant les trois derniers exercices consécutifs;”

JUSTIFICATION

Une entreprise zombie peut être définie clairement tant en appliquant la définition basée sur les fonds propres négatifs (entreprises FPZ) qu’en appliquant la définition selon l’OCDE (entreprises OCDE-Z). Il semble néanmoins qu’un flou important subsiste en ce qui concerne la différence entre une entreprise zombie, une entreprise fantôme et une entreprise en difficulté. Nous tenons à rappeler ces distinctions et à souligner l’importance de donner une définition correcte dans ce considérant.

Une entreprise zombie peut être définie à l’aide des définitions ci-dessous:

— (définition FPZ) “les entreprises zombies sont des entreprises qui ont au moins cinq ans d’âge et qui ont déclaré des fonds propres négatifs au cours des trois dernières années consécutives;

— (définition OCDE) les entreprises zombies sont des entreprises ayant au moins dix ans d’âge et dont le revenu opérationnel est insuffisant pour couvrir leur charge d’intérêts au cours des trois derniers exercices écoulés.

36 595 entreprises répondent à la définition FPZ et 40 382 entreprises répondent à la définition de l’OCDE, tandis que 10 428 entreprises répondent aux deux définitions (chiffres 2019).

Nr. 2 VAN DE DAMES HOUTMEYERS EN VAN
BOSSUYT EN DE HEER FREILICH

Considerans N (*nieuw*)

Een considerans N invoegen, luidende:

“N. gelet op het gegeven dat zombiebedrijven voldoen aan twee mogelijke definities die wijzen op structurele problemen op lange termijn, namelijk ZEV-bedrijven, die ten minste vijf jaar oud zijn en de drie laatste opeenvolgende jaren een negatief eigen vermogen publiceerden, en OESO-Z-bedrijven, die ten minste tien jaar oud zijn en in de afgelopen drie boekjaren de interestlast niet dekken met het bedrijfsresultaat;”

VERANTWOORDING

Een zombiebedrijf kan duidelijk worden gedefinieerd aan de hand van zowel de ZEV- als de OESO-Z-definitie. Toch blijkt er heel wat verwarring te bestaan omtrent het verschil tussen een zombiebedrijf, een spookbedrijf en een onderneming in moeilijkheden. Wij willen het onderscheid nog eens scherpstellen en het belang van een juiste definitie in deze considerans benadrukken.

Een zombiebedrijf kan aan de hand van onderstaande definities worden gedefinieerd:

— (ZEV-definitie) zombiebedrijven zijn bedrijven die ten minste vijf jaar oud zijn en de laatste drie opeenvolgende jaren een negatief eigen vermogen publiceren;

— (OESO-Z-definitie) zombiebedrijven zijn bedrijven die ten minste tien jaar oud zijn en waar in de afgelopen drie boekjaren het bedrijfsresultaat de interestlast niet dekt.

36 595 ondernemingen voldoen aan de ZEV-definitie en 40 382 ondernemingen voldoen aan de OESO-Z-definitie. 10 428 ondernemingen voldoen aan beide definities (cijfers 2019).

Une entreprise zombie exerce encore une activité économique, contrairement à une entreprise fantôme (société en dormance) qui est répertoriée comme active dans la Banque-Carrefour des Entreprises (BCE), mais qui, en, n'exerce aucune ou quasiment aucune activité économique. Les entreprises fantômes sont visées par la loi du 17 mai 2017 modifiant diverses lois en vue de compléter la procédure de dissolution judiciaire des sociétés. Une société fantôme a dès lors une définition légale: il s'agit d'une société n'ayant pas satisfait à l'obligation de déposer les comptes annuels et/ou dont les administrateurs et les gérants sont frappés d'une interdiction professionnelle.

Les entreprises en difficulté exercent une activité économique mais sont des entreprises qui risquent réellement de faire faillite en raison, par exemple, d'un choc soudain ou d'une mauvaise gestion à caractère structurel. Les entreprises en difficulté peuvent souvent encore être sauvées. Différents facteurs peuvent indiquer qu'une entreprise est en difficulté, comme une mauvaise gestion financière, une réactivité insuffisante à l'évolution du marché en raison d'un manque d'innovation, un manque de résistance à des chocs soudains, comme la perte d'un client important, des problèmes dans la chaîne logistique, etc.

Een zombiebedrijf ontplooit wél nog economische activiteit, in tegenstelling tot een spookbedrijf (slapende vennootschap) dat binnen de Kruispuntbank van Ondernemingen (KBO) als actief genoteerd staat, maar in de praktijk nauwelijks of geen economische activiteit ontplooit. De wet van 17 mei 2017 tot wijziging van diverse wetten met het oog op de aanvulling van de gerechtelijke ontbindingsprocedure van vennootschappen pakt spookbedrijven aan. Een spookbedrijf kent dan ook een wettelijke definitie: het betreft een vennootschap die haar verplichting om een jaarrekening te publiceren niet is nagekomen en/of waarvan de bestuurders en zaakvoerders bezwaard zijn met een beroepsverbod.

Ondernemingen in moeilijkheden ontplooiën economische activiteit, maar zijn bedrijven die een reële kans maken om failliet te gaan wegens bijvoorbeeld een plotse schok of structureel mismanagement. Ondernemingen in moeilijkheden kunnen vaak nog gered worden. Verschillende factoren kunnen er op wijzen dat een onderneming in moeilijkheden verkeert, zoals een verkeerd financieel beheer, het onvoldoende inspelen op een veranderende markt door een gebrek aan innovatie, het niet resistent zijn tegen plotse schokken, zoals het verliezen van een grote klant, problemen in de logistieke keten enz.

Katrien HOUTMEYERS (N-VA)
Anneleen VAN BOSSUYT (N-VA)
Michael FREILICH (N-VA)

N° 3 DE MMES HOUTMEYERS ET VAN BOSSUYT
ET DE M. FREILICH

Considérant O (nouveau)

Insérer un considérant O rédigé comme suit:

“O. considérant que les deux définitions des entreprises zombies, la définition FPZ comme la définition OCDE-Z, sont couramment utilisées dans les milieux économique, juridique et académique, et que l’emploi de ces définitions facilite la gestion et l’identification numériques des entreprises zombies;”

JUSTIFICATION

La définition FPZ et la définition OCDE-Z sont couramment utilisées dans les milieux économique, juridique et académique. Exemples:

— McGowan, M.A., Andrews, D. et Milot, V., “Les Morts-Vivants? Entreprises Zombies et Productivité dans les Pays de l’OCDE.” Documents de travail du Département des Affaires économiques, 10 janvier 2017, n° 1372;

— Vandekerckhove, T., Goesaert, T., & Struyven, L., “Een nooit geziene crisis, wat nu? Deelrapport 2: Onderzoek naar de verschillen en determinanten van het gebruik van tijdelijke werkloosheid door Belgische werkgevers op het individuele bedrijfsniveau (VIONA-studie)”, HIVA Louvain, 2022;

— Niladri Banerjee, R., Hofmann, B., “Corporate zombies: Anatomy and life cycle”, Documents de travail du BIS, n° 882, 2 septembre 2020;

— Vangelder, J., “Zombies verstikken onze economie”, Trends, 43e année., n° 15, 13 avril 2017, p. 17;

— Van Den Broele, E. “Sociétés fantômes et zombies versus COVID-19” Graydon Belgium, 14 mai 2021;

Nr. 3 VAN DE DAMES HOUTMEYERS EN VAN
BOSSUYT EN DE HEER FREILICH

Considerans O (nieuw)

Een considerans O invoegen, luidende:

“O. gelet op het feit dat de twee definities van zombiebedrijven, zowel de ZEV- als de OESO-Z-definitie, veelvuldig gebruikt worden in de economische, juridische en academische wereld en het gebruik van deze definities een digitale aanpak en identificatie van zombiebedrijven vereenvoudigt;”

VERANTWOORDING

Zowel de ZEV- als de OESO-Z-definitie van zombiebedrijven worden veelvuldig gebruikt in de economische, juridische en academische wereld. Enkele voorbeelden:

— McGowan, M.A., Andrews, D. en Milot, V., “The walking dead? Zombie firms and productivity performance in OECD countries”, OECD Economic Department Working Papers, nr. 1372, 12 januari 2017;

— Vandekerckhove, T., Goesaert, T., & Struyven, L., “Een nooit geziene crisis, wat nu? Deelrapport 2: Onderzoek naar de verschillen en determinanten van het gebruik van tijdelijke werkloosheid door Belgische werkgevers op het individuele bedrijfsniveau (VIONA-studie)”, Leuven HIVA, 2022;

— Niladri Banerjee, R., Hofmann, B., “Corporate zombies: Anatomy and life cycle”, BIS Working Papers, nr. 882, 2 september 2020;

— Vangelder, J., “Zombies verstikken onze economie”, Trends, 43^e jg., nr. 15, 13 april 2017, p.17;

— Van Den Broele, E. “Spook- en Zombiebedrijven versus COVID-19”, Graydon Belgium, 14 mei 2021;

— Houben, T., “Wat zijn zombiebedrijven en waarom groeit dat aantal nu zo snel?”, 25 septembre 2022;

— ...

— Houben, T., “Wat zijn zombiebedrijven en waarom groeit dat aantal nu zo snel?”, 25 september 2022;

— ...

Katrien HOUTMEYERS (N-VA)
Anneleen VAN BOSSUYT (N-VA)
Michael FREILICH (N-VA)

N° 4 DE MMES HOUTMEYERS ET VAN BOSSUYT
ET DE M. FREILICH

Demande 1/1 (*nouvelle*)

Insérer une demande 1/1 rédigée comme suit:

“1/1. de modifier le Code des sociétés et des associations (CSA) afin que l’application ou non de la procédure de la sonnette d’alarme par les sociétés dotées de la personnalité juridique (SRL, SC et SA), ainsi que les mesures prises ou proposées à la suite de l’application de la procédure de la sonnette d’alarme, soient mentionnées dans les comptes annuels de la société visés à l’article 3:1 du CSA;”

JUSTIFICATION

La procédure de la sonnette d’alarme prévue aux articles 5:153, 6:119 et 7:228 du Code des sociétés et des associations est un puissant instrument et moyen de dissuasion dans la lutte contre les entreprises zombies. Au cours d’une audition organisée le 8 juin 2022 sur la présente proposition de résolution demandant de prendre des mesures de prévention et d’élimination des entreprises zombies, il a toutefois été indiqué que la Conférence des présidents des tribunaux de l’entreprise constate que le respect de la procédure de la sonnette d’alarme ne peut être vérifié ou contrôlé de manière proactive par la chambre des entreprises en difficulté (CED). Au stade de l’examen des entreprises en difficulté (articles XX.25 et suivants du Code de droit économique, CDE), la CED ne dispose pas d’instruments concrets pour vérifier si la procédure de la sonnette d’alarme a effectivement été respectée. Ce n’est qu’en cas de faillite de l’entreprise concernée que le juge de l’insolvabilité peut, le cas échéant, établir si la procédure de la sonnette d’alarme a été respectée et éventuellement appliquer la sanction visée à l’article 5:153, § 3, du CSA ou à l’article 7:228, § 5, du CSA.

Pour permettre aux tribunaux de l’entreprise d’entreprendre des actions plus ciblées, nous souhaitons, au travers du présent amendement, demander au gouvernement fédéral d’obliger les entreprises (dotées de la personnalité juridique) à mentionner dans les comptes annuels si la procédure de la sonnette d’alarme a été appliquée ou non et, le cas échéant, à quel moment. Les mesures prises ou proposées à la suite de l’application de la procédure de la sonnette d’alarme doivent

Nr. 4 VAN DE DAMES HOUTMEYERS EN VAN
BOSSUYT EN DE HEER FREILICH

Verzoek 1/1 (*nieuw*)

Een verzoek 1/1 invoegen, luidende:

“1/1. het Wetboek van vennootschappen en verenigingen (WVV) aan te passen opdat het al dan niet toepassen van de alarmprocedure bij vennootschappen met rechtspersoonlijkheid (BV, CV en NV), alsook de maatregelen die worden genomen of voorgesteld naar aanleiding van de toepassing van de alarmprocedure, worden vermeld in de jaarrekening van de vennootschap als bedoeld in artikel 3:1 WVV;”

VERANTWOORDING

De alarmprocedure, zoals gestipuleerd in de artikelen 5:3153, 6:119 en 7:228 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, is een krachtig instrument alsook afschrikkingsmiddel in de strijd tegen zombiebedrijven. Tijdens een hoorzitting over dit voorstel van resolutie tot het nemen van maatregelen ter preventie en eliminatie van zombiebedrijven op 8 juni 2022, werd evenwel aangegeven dat de Conferentie van de voorzitters van de ondernemingsrechtbanken vaststelt dat in de praktijk de naleving van de alarmprocedure niet proactief kan worden opgespoord of worden gecontroleerd door de kamer voor ondernemingen in moeilijkheden (KOIM). In het stadium van het onderzoek van ondernemingen in moeilijkheden (artikelen XX.25 e.v. van het Wetboek van economisch recht) heeft de KOIM geen concrete instrumenten om na te gaan of de alarmprocedure effectief werd nageleefd. Pas bij een faillissement van de betrokken vennootschap kan de insolventierechter desgevallend vaststellen dat de alarmprocedure al dan niet werd nageleefd en kan hij eventueel overgaan tot toepassing van de sanctie als bedoeld in artikel 5:123, § 3, of artikel 7:228, § 5, van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.

Om de ondernemingsrechtbanken in staat te stellen om meer gerichte acties te ondernemen, willen wij door middel van dit amendement de federale regering vragen om ondernemingen (met rechtspersoonlijkheid) ertoe te verplichten om het al dan niet toepassen van de alarmprocedure te vermelden in de jaarrekening, en desgevallend wanneer. Ook de maatregelen die worden genomen of voorgesteld naar aanleiding van de toepassing van de alarmprocedure

également être mentionnées dans les comptes annuels, de manière à ce que la CED puisse effectuer des contrôles ciblés.

dienen te worden vermeld in de jaarrekening, zodat de KOIM gericht kan controleren.

Katrien HOUTMEYERS (N-VA)
Anneleen VAN BOSSUYT (N-VA)
Michael FREILICH (N-VA)